

Predmet: Lovas (Ljuban Devetak i dr.)

Broj predmeta: K.V. br. 6/07 (od 01.01.2010. godine broj predmeta je K. Po2 br. 22/10)

Glavni pretres: 13. 11. 2008.

Izveštaj: Nataša Kandić i advokat Dragoljub Todorović, punomoćnici žrtava

Saslušanje svedoka Ljubodraga Jelića

Početkom oktobra 1999. godine na poziv stranke Srpske narodne obnove (SNO) iz Kraljeva otišao je u Novu Pazovu. Odatle je sa grupom dobrovoljaca oputovao u Šid, gde su zadužili oružje i uniforme i nastavili su prema Tovraniku. U Tovarniku su ih posetili optuženi Ljuban Devetak, Milan Radojčić, Milan Vorkapić, Željko Krnjajić, Milan Devčić, osoba sa nadimkom *Kinez* i još neki ljudi koji su bili određeni da vode grupe koje su trebale da uđu u Lovas. Tu je formiran štab i izvršene pripreme za oslobađanje Lovasa. Dogovoreno je da Slavko Stupar komanduje oslobađanjem Lovasa.

Sa grupom Borislava Bate Mihajlovića, kojoj je pripadao, stogao je u Lovas 11.10.1999. godine, dan nakon što je Lovas oslobođen. Prvo je formirana Teritorijala odbrana (TO) i za komandanta TO izabran je Milan Radojčić. Istog dana TO je počela da vrši istagu i da privodi i sasluša Hrvate iz Lovasa. Policija je formirana dan-dva kasnije i zna da je komandir policije neko vreme bio optuženi Željko Krnjajić. U Lovasu nije bio pod bilo čijom komandom i delovao je samostalno. Pomagao je optuženom Radojčiću, sa kojim je delio kancelariju, a kasnije se bavio humanitarnim radom.

Često je putovao u Srbiju i jednom prilikom kada se vratio u Lovas u kancelariji je zatekao optužene Milana Radojčića i Ljubana Devetaka i Božu Devčića. Čitali su neki spisak napisan na papiru A-4 u kockama i na kome je bio veći broj hrvatskih imena. Ljuban Devetak je za neke ljude sa spiska pitao ko su i šta rade, a nakon što su pregledali spisak optuženi Devetak je otišao. Optuženi Radojčić i Boža Devčić su, ne obraćajući se direktno svedoku, ali povišenim tonom i na način da je svedok mislio da se odnosi i na njega, pitali su se ko bi mogao da odradi taj posao, da ti ljudi trebaju biti sklonjeni. Znao je da to zapravo znači da ih treba likvidirati. Neki ljudi čija su imena bila na tom spisku i koji su tada pomenuti, kasnije su ubijeni. Zna da je Slavko Stupar prihvatio da odradi taj posao. Prisustvovao je situaciji kada su pripadnici Stupareve grupe iz zatvora odvedili grupu od pet-šest Hrvata, a nakon dan-dva čuo je da su ti zatvorenici ubijeni. U tome su učestvovali i optuženi Aleksandar Nikolajidis i Petronije Stevanović. Kasnije, istog dana optuženog Nikolajidisa video je u krvavoj odeći i obući. Ti zatvorenici su prethodno bili ispitivani, tučeni i maltretirani.

Ispitivanje od strane predsednice veća.

Ljubana Devetaka upoznao je u Šidu, a tokom boravka u Lovasu, čuo je da je on bio osoba sa najviše vlasti u selu. Zatvor je bio prvo formiran u *Zemljoradničkoj zadrugi*, a kasnije je prebačen u prostorije Mesne kancelarije. Optuženi Milan Radojčić je određivao ko će od meštana Hrvata biti doveden, ispitivan, da li će biti pušten ili zatvoren. On je naredio i da budu zatvorena dva brata, za koje je kasnije čuo da su ubijeni, a takođe je vodio spiskove ljudi koji su zatvarani u Mesnoj kancelariji. Meštane Hrvate privodili su pripadnici Stupareve grupe. Na nekim kućama su bili istaknuti bele tkanine, a video je i da neki meštani nose bele trake. Ljudi u Lovasu su kao glavne u policiji pominjali optužene Željka Krnjajića i Milorada Devčića i pokojnog Milorda Vorkapića.

Pitanja zamenika tužioca

Na dan oslobađanja Lovasa i kasnije, srpski vojnici su ubili veći broj civila Hrvata. Čuo je kako zatvoreni meštani Hrvati jauču, plaču i zapomažu. Na dan kada su zatvorenici Hrvati vođeni na minsko polje nije bio u Lovasu. Zna da su se, nakon događaja na minskom polju optuženi Miodrag Dimitrijević i Darko Perić sukobili.

Pitanja punomoćnika oštećenih

Prisutvovao je sastanku održanom u stanici policije na kome je bilo reči o tome da su Hrvati postavili minsko polje, kao i da pritvoreni Hrvati meštani Lovasa znaju gde je to i da treba da pokažu, kako bi bilo razminirano. Tom sastanku pristvovali su i optuženi Milan Radojčić, Miodrag Dimitrijević i Drako Perić, kao i Slavko Stupar, Borislav Bata Mihajlović i oficir JNA Veljović. Porodice ubijenih Hrvata su ponekad prijavljivale ubistva, a najveći broj njih čekali su ispred kancelarije optuženog Ljubana Devetaka i od njega tražili zaštitu.

Pitanja branilaca optuženih

Optuženi Ljuban Devetak i Milan Radojčić imali su kancelarije u stambenoj zgradi na ulazu u Lovas, preko puta stanice policije. U radove koje organizovala *Zadruga* išli su zatvorenici, civili i dobrovoljci. Radovi su izvođeni uz oružanu pratnju. Prostor u dvorištu u kome su boravili zatvorenici je zaključavan, a ključ su imali rukovodioci TO i policije. Optuženi Milan Devčić je neko vreme bio komandir policije. Propusnice za ulazak i izlazak iz sela izdavala je JNA, a izdavane su i loklane propusnice.

Optuženi Željko Krnjajić je ranjen 10-15 dana nakon oslobađanja Lovasa. O maltretiranju i ubijanju meštana Hrvata nikoga nije izveštavao, jer je smatrao da to nije njegov posao.

Pitanja optuženih

Optuženog Željka Krnjajića nije video u policijskoj stanici, ali je čuo da je neko vreme bio komandir policije u Lovasu. Optuženi Aleksandar Nikolajidis je bezbroj puta ulazio u zatvor, tukao i maltretirao zatvorenike Hrvate. Tokom boravka u Lovasu nije video kartu na kojoj su bilo obeležena mesta na kojima se nalaze minska polja. Nije imao saznanja da je inženjerska jedinica 2. pmgbr postavljala minska polja u Lovasu, mislio je da su to minsko polje postavljali Hrvati.

Suočenje svedoka i optuženih

Svedok je suočen sa optuženim Milanom Radojčićem na okolnosti da li je optuženi Radojčić nakon napada na Lovas vršio poslove komandanta TO, da li je on odlučivao o zatvaranju meštana Hrvata u zatvor u podrumu Mesne zajednice i da li je sa Božom Devčićem bio prisutan kada je pravljen spisak sa kojeg su kasnije neka lica likvidirana. Sa optuženim Aleksandrom Nikolajidisem suočen je na okolnosti da li je optuženi Nikolajidis učestvovao u odvođenju meštana Hrvata iz zatvora u podrumu Mesne zajednice za koje je svedok kasnije saznao da su ubijeni. Sa optuženim Miodragom Dimitrijevićem i Darkom Perićem, suočen je na okolnosti da li je na sastanku održanom pre odlaska na lokaciji na kojoj je bilo minsko polje pominjano da se pritvoreni meštani vode da pokažu gde su minska polja i da ih razminiraju.